
Kraj Královéhradecký

AKTUALIZACE
PROGRAMU ROZVOJE MIKROREGIONU
URBANICKÁ BRÁZDA

ANALYTICKÁ ČÁST

LEDEN 2007

VZNIK MIKROREGIONU

Mikroregion Urbanická brázda byl založen v roce 2000 jako zájmové sdružení právnických osob podle občanského zákoníku, na základě zakladatelské smlouvy schválené členskou schůzí delegovaných zástupců 9 zakládajících obcí – Dobřenice, Kratonohy, Lhota pod Libčany, Osice, Osičky, Praskačka, Roudnice, Syrovátka a Urbanice. Hlavním cílem a účelem tohoto společného kroku zakládajících obcí byla realizace akce „Plynofikace obcí Urbanické brázdy“.

Sdružení bylo založeno jako otevřené s možností rozšíření o další obce nebo právnické osoby. V průběhu roku 2000 přistoupila obec Obědovice. S ohledem na úzkou spolupráci obcí, historické vazby – často i společně sdílené osudy a problémy se obce rozhodly, že budou spolupracovat i v dalších oblastech, vytvoří společný rozvojový dokument na základě kterého budou rozvíjet celý region.

Hlavním cílem svazku je spolupráce v oblasti technické infrastruktury, hospodaření s odpady, kultury, školství a tělovýchovy společně se vzájemnou spoluprací při tvorbě a údržbě krajiny, poskytování nebo zprostředkování služeb, koordinaci dopravy a výhledových plánů obcí v rámci Programů obnovy vesnice jednotlivých obcí včetně tvorby společných projektů pro rozvoj obcí s podporou zdrojů Evropské unie.

Od 1.1.2007 se staly novými členy mikroregionu obce Libčany a Hvozdnice.

PROGRAM ROZVOJE MIKROREGIONU URBANICKÁ BRÁZDA

V roce 2000 rozhodlo Sdružení o pořízení strategického dokumentu - Programu rozvoje mikroregionu Urbanická brázda. Hlavním záměrem celkového projektu bylo vytvoření strategického rámce pro stabilizaci a posílení funkce venkovské oblasti v okolí krajského města ve smyslu vytvoření důstojného místa pro bydlení, odpočinek a rekreaci, ale i vhodného místa pro drobné podnikání při zachování funkčního zemědělství udržujícího krajinu.

Práce na **I. etapě** - analytické části byly zahájeny v září 2000 a dokončeny v prosinci 2000. Výsledkem I. etapy projektu byl komplexní elaborát analyzující základní obory života mikroregionu, komplexní SWOT analýza, zakončená stanovením problémových oblastí mikroregionu. Práce na **II. etapě** byly zahájeny v březnu 2001 a dokončeny v listopadu 2001. Návrhová část Programu rozvoje mikroregionu Urbanická brázda formuluje priority, základní strategické cíle, metody a kroky mikroregionu s cílem vzniku optimálních vazeb mezi jednotlivými obcemi. Výsledný Program byl schválen členskou schůzí svazku obcí a v následujících letech byla realizována řada akcí a aktivit směřujících k jeho naplňování.

V roce 2006 bylo na členské schůzi svazku **rozhodnuto o aktualizaci** tohoto programu za použití moderních metod strategického plánování a za účasti co nejširší veřejnosti. Aktualizace bude realizována v rámci projektu AKKORD – „Aktivity Královéhradeckého kraje v oblasti rozvoje II“ pod odborným vedením Centra evropského projektování.

CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU

Prostor Urbanické brázdy byl v minulosti obohacen kolonizací, která zde začala probíhat od poloviny 10. století. Úrodná zemědělská půda, již v minulosti intenzivně obhospodařovaná, dala vzniknout poměrně husté síti sídel. První písemná zmínka o konkrétním osídlení na území se datuje již k roku 1073 (stejně jako u sousedního města Hradec Králové). Druhá fáze středověké kolonizace, spojená s mýcením lesů a rozšiřováním ploch zemědělské půdy, proběhla ve 12. až 14. století, kdy také vznikaly selské dvory – místně typická forma výstavby hospodářských usedlostí. Kontinuitu růstu hodnot duchovní i hmotné kultury místních obyvatel dokládá jednoznačně vývoj osídlení území již z dob prehistorických, který byl potvrzen archeologickými nálezy.

Ze zdejších obcí pocházejí **významní rodáci** Matěj Chvojka (jeden z vůdců selských rebelií), Matěj Kopecký (loutkář a buditel), Bohumil Kubišta (malíř evropského významu), František Škroup (hudební skladatel – složil kromě jiných skladeb také současnou hymnu ČR) a rod Veverků (vynálezce rychadla).

Z vyhlídkových míst lze za příznivých povětrnostních podmínek spatřit na severu vrcholky nejvyššího pohoří České republiky - Krkonoš, východním směrem hřbety Orlických hor, na jihu se pak otevírají pohledy na siluetu Železných hor a na Kunětickou horu.

Mikroregion Urbanická brázda leží v těsné návaznosti jihozápadně od Hradce Králové. Má protáhlý tvar ve směru východ - západ. Jeho jižní hranice je totožná s hranicí okresu Hradec Králové a zároveň s hranicí Královéhradeckého kraje. Území je převážně rovinaté s mírným zalesněným vyvýšením zvláště v jihozápadní části. Také blízkost velkého města s různorodými pracovními příležitostmi znamenala stabilitu osídlení, drobného podnikání i různorodost profesní skladby.

Správní území 12 členských obcí a jejich místních částí tvoří území o celkové rozloze 77,10 km².

ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE

Obec	Část obce	Katastrální území	Výměra [ha]	Počet obyvatel		
				1991	2001	2006
Dobřenice	Dobřenice	Dobřenice	744	581	579	572
Hvozdnice	Hvozdnice	Hvozdnice	215	197	183	195
Kratonohy	Kratonohy	Kratonohy	1134	551	544	580
	Michnovka	Michnovka				
Lhota pod Libčany	Hubenice	Hubenice	837	744	791	781
	Lhota pod Libčany	Lhota pod Libčany				
Libčany	Libčany	Libčany	505	743	781	823
	Želí	Želí				
Obědovice	Obědovice	Obědovice	388	246	229	236
Osice	Osice	Osice	747	402	385	438
	Trávník	Trávník u Osic				
	Polizy	Polizy				
Osičky	Osičky	Osičky	334	129	123	135
Praskačka	Praskačka	Praskačka	1289	955	939	934
	Krásnice	Krásnice				
	Sedlice	Sedlice u H. K.				
	Vlčkovice	Vlčkovice u Praskačky				
	Žižkovec	Krásnice				
Roudnice	Roudnice	Roudnice	1109	491	493	564
Syrovátka	Syrovátka	Syrovátka	182	339	398	416
Urbanice	Urbanice	Urbanice u Praskačky	225	271	303	336
MIKROREGION CELKEM			7709	5649	5748	6010

EKONOMIKA A HOSPODAŘENÍ SVAZKU OBCÍ

Mikroregion Urbanická brázda je v rámci možností **financování** svých **rozvojových aktivit z vlastních zdrojů značně limitován**. Z toho vyplývá nutnost zajišťovat rozvojové aktivity sdružených obcí prostřednictvím tvorby společných projektů a hledat na jejich realizaci finanční prostředky, a to především ve formě dotací.

Hospodaření Mikroregionu Urbanická brázda v roce 2005

Příjmy	
Počáteční zůstatek na běžném účtu k 1.1.2005	11 386,83 Kč
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	424 991,00 Kč
Neinvestiční dotace přijaté od svazků	43 759,50 Kč
Investiční dotace přijaté od obcí	168 915,00 Kč
Neinvestiční dotace Královéhradeckého kraje	596 235,50 Kč
Investiční dotace Královéhradeckého kraje	105 564,50 Kč
Příjmy z úroků z BÚ	696,85 Kč
Celkové příjmy	1 351 549,18 Kč
Výdaje	
Nákup techniky na úpravu místních komunikací	63 149,50 Kč
Zachování a obnova hodnot místního kult. dědictví	255 329,10 Kč
Nákup sekací techniky, péče o vzhled veřejné zeleně	852 177,50 Kč
Náklady spojené s činností euromanažera, ostatní služby, nájemné, bankovní služby atd.	143 970,59 Kč
Celkové výdaje	1 314 626,69 Kč
Zůstatek na běžném účtu k 31. 12. 2005	36 922,49 Kč

Svazek obcí „Mikroregion Urbanická brázda“ požádal od roku 2000 **žádosti o dotace na 18 projektů** a ve všech případech byl úspěšný. Celkově získal 2.655.800,- Kč dotací z celkových realizačních nákladů 4.502.981,- Kč.

ZREALIZOVANÉ PROJEKTY

Projekt	Celkové náklady	z toho	
		dotace	vlastní prostředky
ROK 2000			
Projekt rozvoje mikroregionu Urbanická brázda I. etapa – analytická část	200 000,00 Kč	140 000,00 Kč	60 000,00 Kč
ROK 2001			
Projekt rozvoje mikroregionu Urbanická brázda II. etapa – návrhová část	150 000,00 Kč	105 000,00 Kč	45 000,00 Kč
ROK 2002			
Cyklotrasy mikroregionu (projekt, vyznačení, odpočívka v Obědovicích)	176 000,00 Kč	120 000,00 Kč	56 000,00 Kč
Komunikační systém mikroregionu Urbanická brázda - internetové propojení členů sdružení, nákup počítačů a programů, vytvoření společných internetových stránek	345 000,00 Kč	210 000,00 Kč	135 000,00 Kč
ROK 2003			
Studie odkanalizování a čištění odpadních vod	358 788,00 Kč	200 000,00 Kč	158 788,00 Kč
Podpora venkovské turistiky (informační tabule, odpočívka u Poliz, cyklomapa, oprava památek)	401 760,00 Kč	210 000,00 Kč	191 760,00 Kč
Oprava místních a účelových komunikací (rekonstrukce MK v Praskačce a Kranohách)	281 089,00 Kč	150 000,00 Kč	131 089,00 Kč
Revitalizace krajiny (výsadba zeleně, terénní úpravy v obcích apod.)	286 000,00 Kč	200 000,00 Kč	86 000,00 Kč
Profesionalizace svazků obcí	84 000,00 Kč	50 000,00 Kč	34 000,00 Kč
Projekt	Celkové náklady	z toho	
		dotace	vlastní prostředky

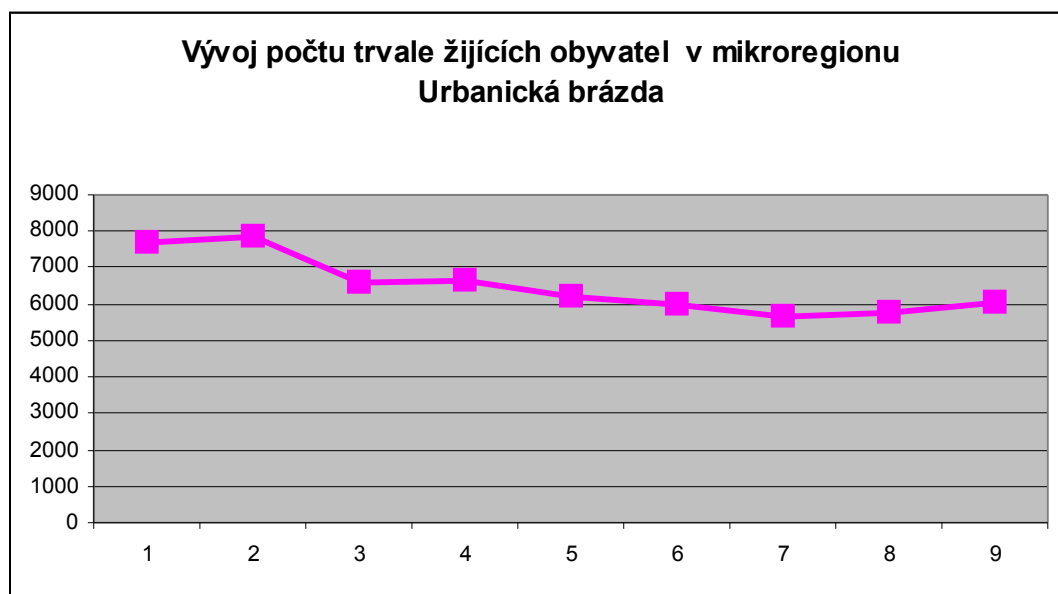
ROK 2004			
Zakoupení drobné techniky pro komunální použití (sekačky, traktůrky, mulčovače apod.)	417 821,00 Kč	200 000,00 Kč	217 821,00 Kč
Profesionalizace svazků obcí	102 260,00 Kč	69 000,00 Kč	33 260,00 Kč
Vybudování zázemí cyklotras včetně oprav drobné architektury v okolí (výsadba zeleně, opravy soch, křížků, kapliček a dalších památek)	163 297,00 Kč	98 000,00 Kč	65 297,00 Kč
Revitalizace krajiny (výsadba zeleně v krajině, čištění rybníků)	123 165,00 Kč	85 000,00 Kč	38 165,00 Kč
Rekonstrukce místních komunikací (rekonstrukce cesty v Urbanicích)	170 000,00 Kč	117 000,00 Kč	53 000,00 Kč
ROK 2005			
Zakoupení drobné sekačí techniky pro komunální použití (traktor, vlek, mulčovač, křovinořezy apod.)	524 401,00 Kč	200 000,00 Kč	324 401,00 Kč
Profesionalizace svazků obcí	76 400,00 Kč	51 800,00 Kč	24 600,00 Kč
Revitalizace zeleně (výsadba zeleně, terénní úpravy návsi, údržba veřejné zeleně)	370 000,00 Kč	259 000,00 Kč	111 000,00 Kč
Zatraktivnění cyklotras mikroregionem UB (opravy památek a jejich okolí)	273 000,00 Kč	191 000,00 Kč	82 000,00 Kč
ZREALIZOVANÉ PROJEKTY CELKEM	4 502 981,00 Kč	2 655 800,00 Kč	1 847 181,00 Kč

OBYVATELSTVO

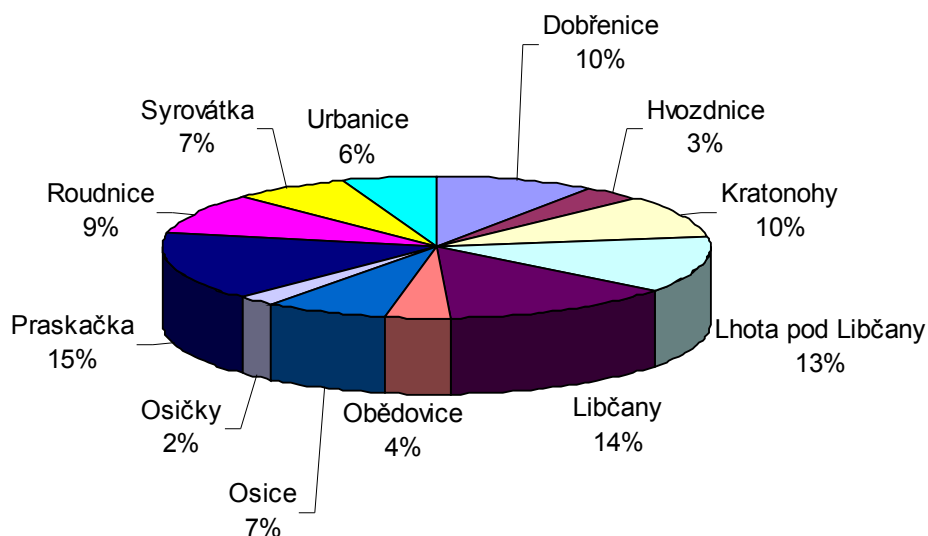
Vývoj počtu trvale žijících obyvatel v mikroregionu Urbanická brázda lze ze střednědobého hlediska (od roku 1970) charakterizovat jako stabilizovaný. Z krátkodobého hlediska (od roku 1991) pak počet obyvatel roste - index růstu 2006/1991 = 106. K 1. 1. 2006 v mikroregionu Urbanická brázda trvale žilo 6010 obyvatel, což je o 361 osob více než v roce 1991.

Retrospektivní přehled trvale žijících obyvatel v mikroregionu Urbanická brázda

Rok	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2006
Počet trvale žijících obyvatel	7695	7862	6597	6629	6228	5965	5649	5748	6010

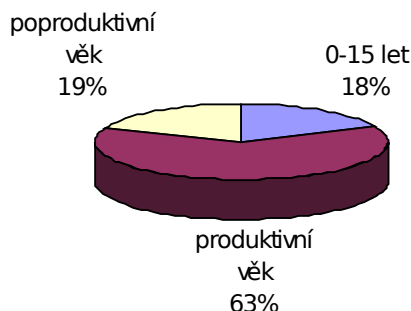

Podíl členských obcí na celkovém počtu trvale žijících obyvatel v mikroregionu Urbanická brázda

Věková struktura obyvatelstva se od roku 1980 zhoršuje - klesá podíl dětské složky ve prospěch osob v produktivním a poproduktivním věku. Tento trend se výrazně projevuje především od roku 1991. V současné věkové struktuře činí podíl dětské složky (0-14 let) 18 %, podíl osob v produktivním věku (15-59 let) 63 % a podíl osob v poproduktivním věku (60 a více let) 19 % z celkového počtu obyvatel v mikroregionu. Snížená porodnost dosud nevyvolala **redukci počtu místních škol**, přesto je tento krok do budoucna velmi **pravděpodobný**. Obce nejsou nijak výrazně postiženy odlivem mladých obyvatel, mladí lidé v regionu zůstávají.

Věková struktura trvale žijících obyvatel v mikroregionu Urbanická brázda (dle SLDB 2001)

TRH PRÁCE

Území mikroregionu je převážně závislé na zemědělské výrobě a dojížděcí za prací mimo území mikroregionu. Od konce roku 1999 mírně klesá míra nezaměstnanosti v mikroregionu a dlouhodobě registrovaná **míra nezaměstnanosti** v regionu osciluje okolo 7 %. Lze tedy konstatovat, že nezaměstnanost není nijak vysoká. Na území mikroregionu jsou provozovány spíše drobné **živnosti** (do 25 zaměstnanců). Zbývající část obyvatel dojíždí za prací převážně do Hradce Králové.

BYDLENÍ

Přestože mikroregion je v těsném sousedství krajského města Hradec Králové, nebyly jeho členské obce nijak vážně ovlivněny tlakem na jejich přeměnu v tzv. satelitní rezidenční oblasti. V historickém vývoji se takřka žádná nevyhnula vytvoření tzv. bytových domů. Ty jsou však nízkopodlažní a v řádech jednotek na území každé obce.

Ve všech sídlech v regionu byl v uplynulých 10 letech **domovní fond** zrekonstruován a taktéž zde probíhá intenzivní individuální bytová výstavba. V některých obcích byly stavebními firmami vystavěny „na klíč“ RD soustředěné v jedné lokalitě – Lhota pod Libčany, Libčany, Praskačka, Roudnice.

V regionu je dostatek ploch pro individuální bytovou výstavbu, které jsou buď v majetku obcí nebo soukromníků. Plochy jsou stabilizovány v územně plánovací dokumentaci jednotlivých obcí. Problémem z hlediska financí bývá vybudování technické infrastruktury na nových rozvojových plochách (komunikace, voda, kanalizace, elektro, plyn).

ZEMĚDĚLSTVÍ

Vzhledem k tomu, že se jedná převážně o rovinaté území bývalého okresu Hradec Králové a úrodné půdy, má řešené území tradičně zemědělský charakter. Zemědělsky využívaná plocha zaujímá 77% z celkové plochy mikroregionu.

Po roce 1991 došlo v rámci restitucí zemědělských pozemků k zásadní změně vlastnických poměrů, a tím také k možnosti změny struktury zemědělské výroby. Na pozemcích hospodaří velký počet soukromých zemědělců a několik větších podniků (např. Agrodružstvo Lhota pod Libčany, Zemědělské družstvo Libčany, Zemědělské družstvo Kratonohy, Farma Roudnice spol. s.r.o.). Negativním dopadem zemědělské činnosti je narušení celkového obrazu krajiny a mimoprodukčních funkcí zemědělských ploch v minulosti (zcelování pozemků do mnohahektarových lánů).

V bývalých zemědělských areálech v řešeném území je dostatek ploch v některých případech i budov pro eventuální **rozvoj výroby a služeb**.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Území mikroregionu je převážně bezlesé, silně ovlivněné zemědělskou velkovýrobou, která se projevila likvidací rozptýlené krajinné zeleně, již je v celém prostoru výrazný nedostatek. Tím významnější jsou aleje nebo skupinky dřevin při silnicích, cestách a vodotečích. **Významná je zeleň** založená při vodních plochách vzniklých těžbou písku a zeleň v zastavěných částech obcí, ať již je to zeleň veřejná nebo zeleň soukromých zahrad. Zvláštní pozornost zasluhuje jedinečný zámecký park v Dobřenicích.

Zeleň rostoucí mimo les je významným krajinnotvorným prvkem. Vedle funkce estetické má zeleň řadu dalších neméně důležitých funkcí - ochrannou, zdravotní, ochrannářskou, protierozní aj..

Lesnatost se v dané oblasti pohybuje hluboko pod celorepublikovým průměrem a činí 7%. Tento historicky daný stav je podmíněn orografií terénu, úrodností půdy a tedy její vhodností pro zemědělské využití. V důsledku toho, že výměra lesní plochy v regionu je malá, jsou lesy v okolí obcí poměrně intenzivně využívány k rekreaci. Lesy plní především funkci půdoochrannou a vodohospodářskou. **Zmírnění negativních faktorů** vyplývajících z malé výměry lesů, která je v mikroregionu soustředěna převážně při jeho jihozápadní hranici, je možné řešit zakládáním břehových porostů podél vodních toků a rybníků nebo podporou rozčlenění krajiny výsadbou zeleně. Náležitou pozornost je třeba věnovat i ochraně lesních biotopů. Zároveň je třeba upozornit na vysoké škody způsobené především spárkatou zvěří na lesních porostech, která znemožňuje jejich přirozenou obnovu.

DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Napříč celým regionem ve směru východ - západ je veden významný dopravní tah, a to trasa **silnice I/11** Praha - Hradec Králové. Tato silnice je součástí mezinárodního tahu E 67 a tomu odpovídá i skladba dopravního proudu a její dopravní zatížení. Vedení této dopravní osy území doplňují ostatní silnice II. a III. tříd.

Dopravní napojení jednotlivých obcí tohoto mikroregionu na vyšší silniční síť, tvořenou výše popsanými silnicemi, je téměř výhradně sítí silnic III. třídy. Jejich kvalita a tedy směrové parametry a šířkové uspořádání vyplývají z jejich nižšího dopravního významu.

Největší dopravní závadou v tomto území je současná trasa silnice I/11, a to svým dopravním zatížením, které je na hranici její kapacitní možnosti. Silnice je napříč územím vedena téměř v přímém směru a kromě krátkého průjezdu obcí Obědovice je vedena mimo zastavěné území obcí, nebo v jejich těsném dotyku. Řešení tohoto problému je v dokončení realizace dálnice D11.

Komunikační systém pak doplňují obslužné místní komunikace, které v zastavěném území obcí mají význam především pro zpřístupnění jednotlivých objektů či pozemků. Dále jsou mimo zastavěné území vedeny další komunikace propojující některé obce. Současný stav těchto komunikací odpovídá jejich dopravnímu významu a jejich závady spočívají především v omezeném šířkovém uspořádání a kvalitě jejich povrchů.

Územím je vedena elektrifikovaná jednokolejná **železniční trať** č. 020 (Velký Osek -Hradec Králové), která slouží i jako odklonová trasa I. tranzitního koridoru. V území se nacházejí železniční stanice Dobřenice, Praskačka a železniční zastávky Lhota pod Libčany a Kratonohy. Využitelnost zastávek ČD pro **hromadnou dopravu** má tedy význam pouze pro obce ležící v dobré docházkové vzdálenosti. Jsou to obce Urbanice, Praskačka, Syrovátka, Lhota pod Libčany a částečně obce Kratonohy a Dobřenice.

Dopravní obslužnost území prostředky hromadné dopravy je zajišťována především autobusovou dopravou, která pokrývá všechny obce. Dobré dopravní spojení mají především obce s větším soustředěním obyvatel a ležící při silnici I/11. U ostatních obcí je kvalita hromadné dopravy částečně omezena.

ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

Zásobování pitnou vodou je zajištěno ve všech obcích mikroregionu napojením na přivaděč Vohodospodářské soustavy Východních Čech.

KANALIZACE A ČISTĚNÍ ODPADNÍCH VOD

V současné době je ve většině obcí řešeného území vybudována kanalizace (případně je v realizaci) zakončená centrální čistírnou odpadních vod. Některé provozovny v regionu mají vlastní malou ČOV.

V obcích, kde není realizována kanalizace jsou splaškové odpadní vody převážně akumulovány u nemovitostí v jímkách na vyvážení. V těchto obcích probíhá příprava na realizaci kanalizace zakončené centrální ČOV.

V Roudnici je odkanalizování řešeno systémem malých domovních ČOV, které jsou zaústěny do Roudnického potoka. V některých lokalitách jsou budovány obecní sběrače, do kterých pak jsou svedeny dešťové vody a vody z individuálních ČOV.

VODNÍ TOKY A PLOCHY

Převážná část území je odvodňována vodním tokem Bystřice, jehož hlavní levostranné přítoky jsou Třesický potok a Roudnický potok. Východní část mikroregionu je odvodňována bezejmenným tokem. Jihovýchodní část je odvodněna Ždánickou stokou, jižní část regionu pak Černskou strouhou.

Stávající vodní toky na území mikroregionu, vyjma severní části, kde protéká Bystřice, mají velmi malou vodnatost. Toto ve své podstatě způsobuje v kombinaci s vypouštěným znečištěním z obcí, lokální hygienické závady na tocích. Tato situace je dána v převážné míře skutečností, že mikroregion se nachází v horních úsecích toků odvádějících povrchové vody.

Celé území je protkáno sítí otevřených a na některých místech i uzavřených (zatrubněných) melioračních kanálů, které jsou zaústěny do potoků. Účelem melioračních struh bylo rychlé odvedení pozemní vody z krajiny a tomu také odpovídá jejich přímý směr. Koryta jsou lichoběžníkovitého příčného řezu bez opevnění a bez břehových a doprovodných porostů. Pouze ojediněle jsou tyto toky lemovány řadou topolů bez křovinného patra. V některých struhách se voda vyskytuje jen v určitých obdobích v roce.

V mikroregionu se vyskytuje množství malých vodních ploch. Jedná se zejména o malé rybníky v blízkosti obcí nebo přímo na návších. Některé byly přebudovány na požární nádrže. V severovýchodní části území se nacházejí prostory pro těžbu štěrkopísku. Těžba probíhá částečně i pod hladinou spodní vody. Opuštěné dobývací prostory jsou v současné době zaplaveny podzemní vodou a jsou využívány pro individuální rekreaci.

ZÁSOBOVÁNÍ ELEKTRICKOU ENERGIÍ

Z hlediska zásobování řešeného území elektrickou energií lze zdůraznit, že výkonové zajištění systému VN je plně vyhovující nejen pro současný odběr, ale i pro předpokládaný rozvoj území. Napájecí vedení 35 kV, které bylo v minulosti příčinou častých výpadků v dodávce el. energie, bylo v celé délce rekonstruováno a přenosově dimenzováno na vyšší výkon. V budoucnu s postupným rozvojem jednotlivých obcí, bude nutné zvýšit v některých lokalitách transformační výkon ve stávajících TS. Nevylučuje se ani možnost zvětšení počtu trafostanic.

ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM

Po východním okraji řešeného území probíhá VTL plynovod Pardubice – Hradec Králové – Jičín, z něhož je napojena VTL/STL regulační stanice v obci Praskačka, vybudovaná v roce 2000. Z této stanice je vyveden STL plynovod do celého mikroregionu.

Realizací plošné plynifikace na území Urbanické brázdy je umožněno maximální omezení využívání fosilních paliv a tím i zlepšení životního prostředí a čistoty ovzduší.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Odpady z regionu jsou ukládány na řízených skládkách mimo řešené území.

Sběr a svoz pevného domovního odpadu z jednotlivých obcí organizují odborné firmy na základě smluv uzavřených s příslušnou obcí. Jedná se převážně o sběr domovních popelnic, případně o velkoobjemových kontejnerů. Sběr nebezpečných a toxických odpadů bývá organizován přibližně 2x ročně ve vyhlášených dnech, kdy jsou na určené místo v obci přistaveny speciální kontejnery odborných firem, které odpad přijmou a zneškodní. Sběr tříděných odpadů je nejvíce rozvinut u skla, plastů a papíru.

Problémem v regionu se stává likvidace tzv. „zeleného odpadu“ – tj. trávy, roští a větví.

NELEGÁLNÍ SKLAD NEBEZPEČNÝCH CHEMIKÁLIÍ V LIBČANECH

Nelegální sklad vysoce nebezpečných chemikálií v Libčanech na Královéhradecku se podařilo odhalit po policejním zásahu na konci dubna roku 2006, nicméně likvidace odpadu ještě stále nebyla ukončena. Od dubna ve skladu pracují specialisté, kteří odpady inventarizují, zajišťují a postupně odvázejí k likvidaci, která si vyžádala a ještě vyžádá nemalé finanční prostředky.

Byla provedena analýza rizik v souvislosti s neoprávněným užíváním areálu bývalé provozovny společnosti Vertex Libčany a postupně jsou prováděna nezbytná opatření pro uložení různých odpadů a nebezpečných látek, které se v areálu nacházejí. V bývalém průmyslovém areálu se našly desítky různých chemických látek (např. kyanidy, kyseliny, formaldehydy, bróm, apod.), ale také odpadní munice, radioaktivní odpady či znečištěný elektroodpad. Sanační práce by měly být dokončeny nejpozději do poloviny roku 2007.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Stav **sociálních služeb** odráží v současné době možnosti území. Na celém území mikroregionu není žádné zařízení sociální péče pro občany. Občané využívají služby v Hradci Králové. Domy s pečovatelskou službou jsou nejbližší v Hradci Králové, Novém Bydžově a v Třebechovicích. V posledních letech občané začali využívat terénní ošetrovatelské a pečovatelské služby odborných organizací.

Představitelé mikroregionu se v uplynulých letech zabývali možnostmi zřídit ve vybrané obci dům s pečovatelskou službou či podobné zařízení, které by sloužilo potřebným občanům z našeho regionu.

ZDRAVOTNICTVÍ

Ve čtyřech obcích (Kratonohy, Lhota pod Libčany, Libčany, Dobřenice) ordinuje praktický lékař (a dva stomatologové), veškerou lékařskou péči včetně speciálních oborů i pohotovostní služby zabezpečuje nedaleký Hradec Králové. Stávající stav je hodnocen dobře, problematická je ovšem dostupnost lékařské péče hromadnými dopravními prostředky, a to jak k praktickým lékařům v mikroregionu, tak i do Hradce Králové.

ŠKOLSTVÍ

Na území mikroregionu se nacházejí 2 úplné (tzn. 1. - 9. ročník) **základní školy** – v Libčanech a v Osicích. V dalších obcích (Dobřenicích, Kratonohách, Lhotě pod Libčany a Praskačce) je pak pouze první stupeň ZŠ (tzn. 1. - 5. ročník). Na druhý stupeň ZŠ vyjíždějí děti mimo region převážně do Hradce Králové. Bylo by žádoucí, aby se školy v regionu udržely a vytvářely prostor pro mimoškolní aktivitu dětí a mládeže, případně dalších skupin obyvatelstva.

Mateřské školy jsou na území mikroregionu ve většině obcí (Dobřenice, Kratonohy, Lhota pod Libčany, Libčany, Osice, Praskačka, Sedlice a Roudnice). Celková kapacita MŠ je v současné době vyhovující vyjma Libčan, kde hledají možnosti výrazného navýšení kapacity MŠ.

Síť základních škol na území mikroregionu je projevem demografických, prostorových podmínek území a toto rozložení je předpokládáno i do budoucna. Otázka společného svozu dětí do škol doposud na úrovni mikroregionu nebyla řešena.

SLUŽBY

Mezi každodenně využívané prvky komerční občanské vybavenosti patří zejména **prodejny** se zbožím denní potřeby (zejména potraviny). S výjimkou Osic a Hvozdnic jsou ve všech dalších obcích (i některých částech) prodejny potravin. Vedle základních potravin existuje i prodej smíšeného zboží. Problémy v zásobování základními potravinami se projevuje pouze v případě místně odloučených samot, resp. malých osad, zde jde však většinou o problém dostupnosti.

Těsná vazba na krajské město, do něhož spáduje velké množství obyvatel mikroregionu za prací se projevuje i tím, že velkou část nákupů realizují obyvatelé tam, a to především ve velkých nákupních centrech, kterým šíří sortimentu a cenovou dostupností nemohou místní prodejci konkurovat. Svůj sortiment tedy zaměřují právě na zboží každodenní spotřeby.

Drobné živnostenské podnikání (služby výrobní i nevýrobní) je v regionu rozvinuto dobře.

OBČANSKÁ VYBAVENOST

Ostatní prvky občanské vybavenosti (sportovní, kulturní a společenské vyžití) jsou v obcích zastoupeny úměrně k jejich velikosti a počtu obyvatel:

- ☐ sokolovna, resp. tělocvična je v pěti obcích,
- ☐ v žádné z obcí mikroregionu není v provozu kino,
- ☐ ve většině obcí jsou prostory pro pořádání větších kulturně společenských akcí (plesy, maškarní karnevaly apod.),
- ☐ téměř ve všech obcích jsou veřejné knihovny s veřejně přístupným internetovým místem,

- ❑ každá obec má hřiště, povětšinou fotbalové, přičemž úroveň i vybavení není ve všech obcích stejné,
- ❑ ve většině obcí je dětské hřiště.

KULTURNÍ, OSVĚTOVÁ A SPOLKOVÁ ČINNOST

Ve většině obcí je aktivní spolková činnost, která je zastoupena především sbory dobrovolných hasičů, tělovýchovnými jednotami Sokol, spolky žen, myslivci, rybáři, zahrádkáři, chovateli aj. Tyto spolky kromě své specifické činnosti velmi často organizují (někdy ve spolupráci s obcí) společenské a kulturní akce pro ostatní obyvatele. Při některých obecních úřadech fungují kulturní komise, které též zabezpečují kulturu v obci. Spolková činnost je na vysoké úrovni a skrývá v sobě vysoký potenciál rozvoje.

CESTOVNÍ RUCH

Na celém území mikroregionu nejsou zastoupeny **žádné významné nemovité kulturní památky**. Pouze Dobřenice, se svým barokním farním kostelem sv. Klimenta z roku 1740 s cenným barokním interiérem a schodištěm a původně barokním, novoklasicistně přestavěným zámek, tvoří výjimku. Připomenutí ještě zaslouží barokní (původně gotický) farní kostel Sv. Jakuba Většího v Kratonohách. Na území mikroregionu je i značná **absence zařízení pro cestovní ruch**.

Nepříliš vysokou turistickou atraktivitu dokládá i nepřítomnost turistického značení, kde celým prostorem prochází jediná turisticky značená cesta. Ta je navíc vedena, pro nepřítomnost vhodných polních cest, většinou po silnicích III. třídy. Ani v blízkém okolí mikroregionu nejsou vedeny turisticky značené cesty (červená značka, vycházející z Osic, pokračuje přes Libčany a novogotický zámek Hrádek u Nechanic do Nechanic).

Rovinatý ráz mikroregionu je díky malým výškovým rozdílům a malé frekvenci automobilového provozu na místních silnicích příhodným místem pro **cykloturistickou** rekreaci. Území mikroregionu nabízí návštěvníkům kvalitní a propojený systém cyklotras, památky, sportovní a kulturní aktivity. V obcích podél cyklotrasy jsou instalovány informační tabule, na kterých je umístěna mapa se stručnými informacemi o konkrétní obci, v níž se právě turisté nacházejí. Cyklotrasa je znázorněna v mapce se základními informacemi.

V uplynulých letech mikroregion podniknul kroky v oblasti **propagace a budování informačního systému**. Existují společné webové stránky mikroregionu (<http://www.urbanicko.cz>), které poskytují základní informace o mikroregionu a jeho jednotlivých obcích.

Charakter rozhodujících ekonomických aktivit mikroregionu – tedy zemědělství, které zde má tradici zadává možnosti využít zdejší tradice i současný stav chovů a používání koní pro rozvíjení nabídky zajímavých aktivit v cestovním ruchu a turistice. Pro rozvoj hipoturistiky a dalších hipoaktivit možno využít již stávající potenciál, především v Dobřenicích.

Do budoucna nelze předpokládat možné zatraktivnění území pro turistiku – trasa dálnice D11 znamená „rozbití“ území a faktické „odříznutí“ úzkého jižního lesnatého pásu od ostatního území mikroregionu. Případné další využívání zemědělských komunikací a silnic nižší třídy bude sloužit cykloturistům převážně pro tranzit územím, většinou však jako cyklistické propojení sídel, používané místním obyvatelstvem.

SWOT ANALÝZA

Technika strategické analýzy, založená na zvažování vnitřních faktorů regionu (silné a slabé stránky) a faktorů okolního prostředí (příležitosti a hrozby).

Silné a slabé stránky regionu jsou faktory vnitřní, které je možno ovlivnit vlastní činností. Naproti tomu příležitosti a hrozby jsou faktory vnější, které region nemůže tak dobře ovlivňovat či kontrolovat.

SWOT analýza je vysoce efektivní a jednoduchou pomůckou pro zjištění skutečného stavu, potřebných změn, případných rizik a nezbytných kroků pro přeměnu slabých stránek do silných a eliminaci rizik.

S- SILNÉ STRÁNKY

- poloha regionu v blízkosti krajského města Hradec Králové
- spolupráce s mikroregiony Nechanicko a Obce památkové zóny 1866
- dlouhodobá spolupráce členských obcí
- kvalitní úroveň základní technické infrastruktury v regionu (vodovod, kanalizace, plyn, zásobování elektrickou energií)
- území s tradiční zemědělskou výrobou a příhodnými podmínkami pro rostlinnou i živočišnou zemědělskou produkci
- dobrý technický stav všech vodních toků v mikroregionu (vyjma Bystřice) nevyžadující kromě běžné údržby žádné nákladné opravy
- dlouhodobý rozvoj území v souladu s územně plánovací dokumentací obcí
- stabilizovaný počet trvale žijících obyvatel, od roku 1991 se projevuje mírně rostoucí trend
- mladí lidé zůstávají v regionu
- dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti
- intenzivní bytová výstavba v regionu
- atraktivní venkovské prostředí pro trvalé bydlení
- zvyšující se kvalita životního a obytného prostředí
- kvalitní veřejná zeleň
- dlouhodobá kvalitní péče o veřejná prostranství a majetek obcí
- dostupné pozemky pro výstavbu rodinných domů
- zájem obcí podporovat výstavbu rodinných domů zainvestováním pozemků - vybudováním technické infrastruktury
- soudržnost trvale žijících obyvatel s obcí, regionem
- aktivní činnost zájmových spolků a sdružení a mimoškolní aktivity škol
- tradice místních kulturních a společenských akcí (akce pro děti a seniory, plesy, poutě a posvícení, amatérská divadla aj.)
- dobré zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity
- dlouhodobé využívání národních a krajských dotačních titulů k rozvoji území
- zahraniční partnerské vztahy členských obcí (Osice - Nizozemí, Libčany – městečko Le Mele sur Sarthe v Normandii)
- pokrytí území terénními ošetřovatelskými a pečovatelskými službami
- využívání vodních ploch po těžbě šterkopísku ke sportovnímu rybolovu a rekreaci místních obyvatel

- realizované komplexní pozemkové úpravy v polovině obcí
- volné objekty a pozemky pro podnikání

W - SLABÉ STRÁNKY

- přetrvávající problémy s dostavbou dálnice D11 až do Hradce Králové
- špatný technický stav místních komunikací
- dopravní zatížení silnice I/11 je na hranici její kapacitní možnosti
- nedostatečná údržba vodních toků a ploch
- malé zkušenosti s dotačními programy Evropské unie
- nedostatek vlastních finančních prostředků na rozvojové projekty
- nezáměr soukromých vlastníků uvolnit pozemky a nemovitosti především pro bydlení a další rozvojové aktivity
- nízká aktivita seniorů
- nevyužívání nabízených terénních pečovatelských a ošetřovatelských služeb
- existence nevyužívaných chátrajících objektů v majetku obcí, pro které není v současné době vhodné využití
- existence nevyužívaných chátrajících zemědělských objektů, pro které není v současné době vhodné využití
- nedostatečná infrastruktura pro cykloturistiku
- vysoký podíl zemědělsky využívané půdy v regionu
- bezlesé území ovlivněné zemědělskou velkovýrobou s absencí zeleně v krajině
- nevhodná organizace krajiny s nízkou prostupností, nízkou vodní retencí a ekologickou stabilitou
- nedostatek významnějších stabilizovaných podnikatelských subjektů přímo v regionu
- nízký podíl malého a středního podnikání
- chybějící technická infrastruktura na nových rozvojových plochách především pro bytovou výstavbu a podnikání
- chybějící spolupráce obcí s podnikateli
- nedostatečné třídění domovního odpadu
- narůstání objemu „zeleného odpadu“ a neexistence systému jeho likvidace
- malý zájem široké veřejnosti o ekologii a životní prostředí

O – PŘÍLEŽITOSTI

- dostavba dálnice D 11 do Hradce Králové
- rozvoj bytové výstavby v regionu
- budování spolupráce a partnerství obcí, podnikatelů a zájmových spolků a sdružení
- rozvoj partnerství s mikroregiony Nechanicko a Obce památkové zóny 1866
- podpora státu, kraje a EU na rozvojové projekty a aktivity
- propagace regionu a spolupráce na společných projektech i se sousedními mikroregiony

- rozvoj malého a středního podnikání
- čerpání finančních prostředků z fondů EU a z tuzemských programů pro zajištění investic v oblasti životního prostředí a zemědělství
- podpora a rozvoj konkurenceschopného zemědělství a mimoprodukčních funkcí zemědělství
- pokračující systematická legislativní ochrana životního prostředí
- zvyšování krajinné biodiverzity a zajištění ochrany kvalitního půdního fondu včetně lesů pro udržitelný rozvoj krajiny a přírodních hodnot
- vytvoření sítě cyklotras a cyklostezek oddělených od motoristické dopravy s nabídkou doprovodných služeb

T – HROZBY

- přenášení dalších povinností na obce bez finančního zajištění
- nezájem soukromých vlastníků uvolnit pozemky a nemovitosti na rozvoj bydlení
- zhoršování stavu občanské vybavenosti a kulturně-historických památek z důvodu nedostatku finančních prostředků na obnovu, rozvoj a provoz
- růst nezaměstnanosti a nedostatek pracovních příležitostí
- příliš administrativně a finančně náročné čerpání prostředků z fondů EU
- obecný problém nedostatku kapitálu na investice do dalšího rozvoje mikroregionu
- technologické zaostávání firem z důvodu nedostatku kapitálu na nové technologie a inovace
- snížení dostupnosti vzdělávání a zdravotní péče nedostatečnou dopravní obsluhou území
- zavírání školských zařízení
- nerovnováha mezi podmínkami ochrany životního prostředí a požadavky na rozvoj území, nerespektování zásad trvale udržitelného rozvoje
- vývoj zemědělské výroby vedoucí k devastaci krajiny
- nevhodné obhospodařování zemědělské půdy
- nedostatek finančních zdrojů na reprodukci a rozvoj technické infrastruktury
- klesající zájem o plynofikaci v důsledku cenového vývoje a neefektivnosti vynaložených nákladů - přechod stávajících maloodběratelů plynu na topení tuhými palivy (domácím odpadem)